

ŠKOLA ZA CESTOVNI PROMET
Trg J.F. Kennedyja 8
Zagreb

NASTAVNO PISMO
ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Zanimanje
NADZORNIK TEHNIČKE ISPRAVNOSTI VOZILA

Nastavni predmet: PROMETNO PRAVO

Pripremio : ŽELJKO CRNKO , dipl. ing.

Cijenjeni polaznici,

Nastavno pismo zamišljeno je kao pomoć u organizaciji učenja pripremanja i polaganja ispita.

Na početku nastavnog pisma nalaze se cilj i zadaci nastavnog predmeta koje polaznici moraju savladati.(str.3)

Nakon zadataka naznačen je sadržaj pojedinih nastavnih cjelina koji daje najkraći uvid u strukturu nastavnog gradiva, odnosno orijentacijski uvid u nastavne cjeline koje su razrađene u ovom nastavnom pismu.(str.4)

U razradi nastavnih cjelina definirani su novi pojmovi i objašnjenja koja koristimo kako bismo lakše savladali propisane sadržaje.

Uz svaki nastavni dio nalaze se pitanja za vježbu na koja je dobro odgovoriti nakon proučenog sadržaja, posebno zato što se slična pitanja pojavljuju na kraju nastavnog pisma a i na ispitu. (str.23)

Pitanjima i zadacima na koje niste uspjeli odgovoriti, uvijek se možete vratiti i riješiti ih uz profesorovu pomoć, dodatnu literaturu ili web stranice.

Sve naučeno možete i dalje nadograđivati.

Želim Vam uspjeh na tom putu!!!

Autor

1. CILJ I ZADACI NASTAVNOG PREDMETA :

CILJ : osposobiti polaznike za samostalno snalaženje u pravilnoj primjeni mnogobrojnih propisa iz područja prometnog prava.

ZADATCI :

pružiti polaznicima temeljna znanja iz svih grana prometnog prava, a posebice ih upoznati s :

- važnošću i ulogom špedicije i špeditera (otpremnik) u prijevozničkoj djelatnosti ;
- osnovnim pravnim pojmovima;
- osnovnim institutima stvarnog prava i obvezno-pravnih odnosa;
- formalnim i neformalnim izvorima prava;
- osnovnim pravnim načelima;
- osnovama primjene pravnih propisa različite pravne snage na konkretan pravni posao;
- značenjem međunarodnih organizacija za unifikaciju prometnog prava;
- najbitnijim konvencijama, sporazumima i međunarodnim ugovorima kao međunarodnim izvorima prometnog prava;
- međunarodno-pravnom regulacijom prometnih djelatnosti;
- prijevozničkim ugovorom općenito, te s ugovorima o prijevozu iz različitih grana prometa;
- zakonitostima sklapanja ugovora, bitnim i nebitnim dijelovima ugovora;
- pravima i obvezama ugovornih strana i sudionika u ugovorima o prijevozu;
- odgovornošću prijevoznika za štetu;
- odgovornošću ostalih sudionika u prijevozničkoj djelatnosti (otpremnik, skladištara);
- ostalim ugovorima važnim u prometnoj djelatnosti (ugovor o osiguranju, otpremništvu, uskladištenju, zakupu i dr.);
- osnovnim dokumentima u prijevozničkoj i otpremničkoj djelatnosti;
- popunjavanjem različitih obrazaca prijevoznih isprava i dokumenata u svim granama prometa;
- najznačajnijim nacionalnim izvorima prometnog prava (zakonima, podzakonskim aktima, tarifama i dr.)

SADRŽAJ :

I	OPĆENITO O OTPREMNIKU	5
1.	Definicija otpremnika	
2.	Funkcije otpremnika	
3.	Poslovi otpremnika	
II	OSNOVNI PRAVNI POJMOVI	6
1.	Pojam prava	
2.	Najvažnije karakteristika prava	
3.	Pravni sustavi	
4.	Pravni podsustavi	
5.	Prometno pravo	
6.	Otpremničko pravo	
7.	Pravni subjekti	
8.	Izvori prava	
III	MEĐUNARODNO – PRAVNA REGULACIJA PROMETNIH DJELATNOSTI	10
1.	Izjednačavanje ili unifikacija prometnog prava	
2.	Postupak unifikacije prava	
3.	Transportne klauzule INCOTERMS	
IV	UGOVOR O PRIJEVOZU	12
1.	Općenito o ugovoru	
2.	Ugovor o prijevozu	
3.	Tereni list	
4.	Vozarina	
V	OSTALI UGOVORI U OTPREMNIČKOJ DJELATNOSTI	15
1.	Vrste ugovora o prijevozu stvari morem	
2.	Ostali dokumenti u pomorskom prometu vezani za prijevoz	
3.	Ugovor o otpremanju	
4.	Ugovor o uskladištenju	
5.	Ugovor o osiguranju	
6.	Ugovor o zakupu	
VI	ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA U PROMETNOM PRAVU	20
1.	Općenito o odgovornosti	
2.	Odgovornost prijevoznika	
3.	Vrste odgovornosti prijevoznika	
4.	Pojmovi vezani za štetu	
5.	Popravljanje štete	
6.	Posebni slučajevi kada se željeznica oslobađa odgovornosti	
7.	Posebni slučajevi kada se prijevoznik oslobađa odgovornosti u pomorskom prometu	
VII	POPIS NAJZNAČAJNIJIH MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA U OTPREMNIŠTVU	21
VIII	POPIS MEĐUNARODNIH KONVENCIJA U OTPREMNIŠTVU	22
IX	PITANJA ZA PROVJERU ZNANJA	23

<p>I - OPĆENITO O OTPREMNIKU</p> <p>1. Definicija otpremnika</p> <p>Otpremnik je :</p> <ul style="list-style-type: none">- pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje vanjskotrgovinskog prometa- sklapa ugovore potrebne pri : otpremi (izvozu) robe dopremi (uvozu) robe provozu (tranzitu) robe <p>svojih nalogodavatelja uz pomoć prijevoznika</p> <ul style="list-style-type: none">- te obavlja druge propisane, specijalne, sporedne poslove i radnje u svezi s otpremom, dopremom i provozom robe. <p>2. Funkcije otpremnika :</p> <ul style="list-style-type: none">a) prostorna funkcija - savladavanje određenog prostornih udaljenostib) vremenska funkcija - savladavanje vremenske razlike između proizvodnje i potrošnje robec) kvalitativna funkcija - odnosi se na optimalno manipuliranje i prijevoz robed) kvantitativna funkcija - očituje se u količini tereta koji se mora premjestitie) kreditna funkcija - odnosi se na kreditiranje uvoznika ili izvoznika <p>3. Poslovi otpremnika :</p> <p>3.1. osnovni poslovi otpremnika :</p> <ul style="list-style-type: none">• stručni savjeti i sudjelovanje u pregovorima radi zaključivanja ugovora o međunarodnoj kupoprodaji• instradacija - izbor optimalnog prijevoznog puta, prijevoznog sredstva, optimalne tehnologije transporta i najpovoljnijeg vremena u kojem treba robu otpremiti, dopremiti ili tranzitirati• doziv robe• zaključivanje ugovora o prijevozu robe na klasičan način• zaključivanje ugovora o multimodalnom prijevozu robe• prihvat robe radi otpreme• otprema, doprema i provoz robe u užem smislu• zaključivanje ugovora o ukrcaju, iskrcaju i prekrcaju robe• zaključivanje ugovora o transportnom osiguranju• zaključivanje ugovora o uskladištenju robe• uskladištenje robe• ispostavljanje i pribavljanje potrebnih isprava• obavljanje poslova u vezi s carinjenjem robe• kontrola ispravnosti dokumenata i obračun vozarine, carine i drugih pristojbi i troškova te informiranje nalogodavca <p>3.2. specijalni poslovi otpremnika :</p>	<p style="text-align: right;">- 5 -</p> <p>Kako se definira otpremnik?</p> <p>Nabroji i objasni funkcije otpremnika</p> <p>Navedite osnovne poslove otpremnika</p> <p>Navedite specijalne</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • zaključivanje ugovora o pakiranju i signiranju i izvršenje tih poslova • zaključivanje ugovora o vaganju i sortiranju i izvršenje tih poslova • izdavanje jamčevnih pisama • izdavanje špediterskih potvrda • uzorkovanje robe • zastupanje nalogodavca u regresnom postupku prema trećim osobama • ugovorna kontrola kvalitete i kvantitete robe u međunarodnom prometu • doleđivanje robe • hranjenje i pojenje živih životinja • sajamski poslovi • lizing poslovi • konsignacijski poslovi • kreditiranje nalogodavca 	<p>poslove otpremnika</p>
<p style="text-align: center;">- 6 -</p>	
<p>II – OSNOVNI PRAVNI POJMOVI</p>	
<p>1. POJAM PRAVA</p>	
<p>Pravo je : - skup djelotvornih društvenih pravila koje je donijela ili preuzela država</p> <ul style="list-style-type: none"> - s ciljem uređivanja društvenih odnosa u kojima postoje prava i obveze - sa svrhom održanja društvenog uređenja koji je interes glavne društvene skupine, ali i stanovništva pa i uz uporabu sile 	<p>Definicija prava</p>
<p>2. NAJVAŽNIJE KARAKTERISTIKE PRAVA :</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - država svojim autoritetom osigurava pravila - pravo regulira samo one društvene odnose iz koji nastaju ili mogu nastati klasni sukobi - vladajuća društvena skupina putem države i njezinog aparata prisilom primorava podčinjenu skupinu da se pridržava pravnih pravila - pravo je instrument koji omogućava vladajućoj skupini da održava postojeći način reprodukcije i raspolaganjem raspoloživim resursima 	<p>Nabroji najvažnije karakteristike prava</p>
<p>3. PRAVNI SUSTAVI</p>	
<p>3.1. Demokratski sustav prava</p>	
<ul style="list-style-type: none"> a) europsko - kontinentalni – za njega je svojstveno pretežito pisano pravo b) anglosaksonski - za njega je svojstveno pretežita sudska praksa i običajno pravo (Velika Britanija, SAD) 	<p>Razlika između pravnih sustava</p>
<p>3.2. Socijalistički sustav prava</p>	
<p>4. PRAVNI PODSUSTAVI :</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - ustavno pravo - upravno pravo - sudsko pravo - građansko (imovinsko pravo) - obiteljsko pravo - radno i socijalno pravo - privredno , trgovačko pravo – PROMETNO, OTPREMNIČKO PRAVO - kazнено pravo - međunarodno pravo 	<p>Navedi pravne podsustave</p>

5. PROMETNO PRAVO

5.1. Definicija prometnog prava i nositelji prava

Prometno pravo je samostalna grana prava (podsustav prava) čijim se pravilima potvrđuju pravni položaj i uzajamni odnosi između davatelja i korisnika usluga u prometu, te odnosi subjekata u prometu i izvan njega

Definicija
prometnog
prava

Što se smatra odnosima u pravu ?

PRAVA, OBVEZE, ODGOVORNOST pravnih subjekata

Pravni subjekti u prometnom pravu :

- prijevoznici svih grana prometa
- otpremnici
- prometni agenti
- operateri u multimodalnom prometu
- krcatelji
- carinici
- osiguratelji
- ambalažeri
- skladištari

Navedi pravne
subjekta u
prometnom
pravu

5.2. Na koga i što se pravne norme u prometnom pravu odnose ?

- a) subjekte ili osobe u prometu
- b) poslove ili ugovore u prometu
- c) organizaciju i sigurnost u prometu
- d) putove i prijevozna sredstva
- e) odgovornost za naknadu štete u prijevozu tereta i putnika, te zakašnjenja

Na kog i što se
pravne norme u
prometnom
pravu odnose ?

5.3. Vrste pravnih pravila u prometnom pravu :

5.3.1. Upravno-pravna pravila :

- čine propise : - o obavljanju javnog i vlastitog prijevoza
- o organizaciji i djelatnosti terminala
 - o korištenju prometne infrastrukture
 - o otpremničkoj djelatnosti ...

Na što se
odnose
upravno-pravna
pravila ?

5.3.2 Imovinsko-pravna pravila :

- čine propise : - o ugovorima u prijevozu
- o odgovornosti prijevoznika i operatera
 - o izvršenju ugovora
 - o ispunjenju tražbina iz ugovora
 - o zastari tražbina

Na što se
odnose
imovinsko-
pravna pravila ?

<p>6. OTPREMNIČKO PRAVO - 8 -</p> <p>Je sustav pravnih pravila kojima se uređuju obveze i prava između nalogodavca i otpremnika, te otpremnika i trećih osoba i poslova iz organizacije proizvodnje prometnih usluga i poslova iz međunarodne trgovine.</p> <p>6.1. Statusi otpremnika u hrvatskom pravnom sustavu</p> <p>6.1.1. Otpremnik u statusu komisionara</p> <p>Otpremnik je posrednik između nalogodavca i drugih sudionika vanjskotrgovinskog i prometnog sustava koji obavlja poslove otpremnika u svoje ime a za tuđi račun odnosno u svoje ime, a po nalogu i za račun svog komitenta.</p> <p>6.1.2. Otpremnik u statusu agenta (zastupnika)</p> <p>Otpremnik je posrednik između nalogodavca i nekih sudionika vanjskotrgovinskog i prometnog sustava (carinska tijela i osiguravatelji) koji obavlja poslove otpremnika u tuđe ime i za tuđi račun, odnosno u ime i po nalogu i za račun nalogodavca</p> <p>poslovi koje obavlja otpremnik su vezani za carinski postupak i sklapanje ugovora u transportnom osiguranju</p> <p>6.1.3. Otpremnik u statusu samostalnog gospodarstvenika</p> <p>Otpremnik je posrednik između nalogodavca i brojnih aktivnih sudionika vanjskotrgovinskog i prometnog sustava koji obavlja otpremnikove poslove u svoje ime i za svoj račun odnosno u vlastito ime i za vlastiti račun.</p> <p>7. PRAVNI SUBJEKTI</p> <p>Su nositelji prava i dužnosti priznatih od pravnog poretka koji imaju pravnu i djelatnu sposobnost. To su fizičke i pravne osobe</p> <p>7.1. Pravna sposobnost – je svojstvo pravnih subjekata da budu nositelji prava i dužnosti priznatih od pravnog poretka (fizička osoba npr. pravnu sposobnost stječe rođenjem a gubi je smrću)</p> <p>7.2. Djelatna sposobnost je skup ovlaštenja pravnog subjekta za pravno djelovanje odnosno, svojim djelovanjem proizvodi pravne posljedice</p> <p>Ona može biti :</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslovna sposobnost – pravom priznata sposobnost sklapanja pravnih poslova - deliktna sposobnost – pravom priznata sposobnost da se bude odgovoran za 	<p>Definicija otpremničkog prava</p> <p>Objasni razliku pojedinih statusa otpremnika u hrvatskom pravnom sustavu</p> <p>Tko su pravni subjekti ?</p> <p>Objasni pravnu i djelatnu sposobnost</p>
---	--

posljedice svog protupravnog djelovanja
(npr. djelatna sposobnost se ne stječe rođenjem, već ona nastaje i povećava se
protekom vremena. Potpuna djelatna sposobnost se stječe punoljetnošću)

- 9 -

7.3. Pravni odnos

Je odnos među ljudima koji može izazvati neke pravne posljedice u smislu
nečijih ovlaštenja, prava, obveza, dužnosti koje država uređuje pravim pravilima .
Jedna je strana ovlaštena nešto učiniti ili zahtijevati, a druga je strana to dužna
dopustiti ili trpjeti.

Pravni odnos može biti :

- a) apstraktni – odnosi koji su regulirani pravilima države
- b) konkretni – odnosi koji nastaju između konkretnih pravnih subjekata

Što je pravni
odnos?

7.4. Pravni posao

Je suglasno očitovanje volje pravnih subjekata upravljeno na postizanje pravnih
učinaka (postanak, promjena, prestanak)

Što je pravni
posao?

Pretpostavke da bi pravni posao bio valjan :

- a) sposobnost pravnih subjekata
- b) valjano očitovanje volje
- c) mogućnost i dopustivost sadržaja pravnog posla

Koje
pretpostavke
moraju biti
zadovoljene da
bi pravni posao
bio valjan ?

Vrste pravnih poslova :

1. s obzirom na plaćanje – besplatni (darovanje)
- naplatni (kupoprodaja)
2. s obzirom na oblik - formalni
- neformalni
3. s obzirom na broj strana – jednostrani (oporuka)
- dvostrani
- višestrani
4. s obzirom na način zaključenja
– konsenzualni – ugovori koji su zaključeni suglasnošću strana
– realni – osim očitovanja stranaka potrebna je i predaja stvari jedne
strane drugoj ugovornoj strani

Koje vrste
pravnih poslova
postoje ?

Dijelovi pravog posla mogu biti bitni i nebitni.

8. IZVORI PRAVA

Izvori prava su svi čimbenici koji stvaraju pravo, te svi oblici u kojima se pravo
pojavljuje.

Definiraj i
objasni oblike

<p>Oblici pravnih akata : - opći (Ustav, zakon, podzakonski akti i sl.) - pojedinačni (rješenja, presuda, zaključak i sl.)</p> <p style="text-align: right;">- 10 -</p> <p>- Ustav – osnovni pravni akt i politički dokument države. Donosi ga Sabor - trodioba vlasti – izvršna ,zakonodavna, politička - Ustav određuje tko donosi zakone, postupak donošenja zakona i sadržaj zakona</p> <p>- Zakon – to je skup općevažećih pravnih pravila koje po određenom postupku donosi zakonodavno tijelo.</p> <p>- Podzakonski akti – to su u stvari najčešće pravilnici koje donose ministri</p> <p>- Međunarodni ugovori – oni moraju biti u skladu s Ustavom. po hijerarhiji su jači od nacionalnog zakona</p> <p>- Autonomno pravo – to su pravila koja ne donosi zakonodavac, već ga stvaraju pravni subjekti (npr. prijevoznici, otpremnici, liječnici ..) U prometnom pravu to su : uzance, ugovori, tarife, običaji</p> <p>- Sudska praksa – to su pravni akti koji donose suci, odnose se samo na konkretne pravne subjekte, ne moraju biti obvezujući za buduće slične slučajeve</p> <p>8.1. Primjena pojedinih izvora prava na konkretan slučaj</p> <p>Poseban zakon je ispred općeg zakona (npr. Zakon o obveznim odnosima je opći zakon, a ZOSPC je poseban zakon)</p> <p>Redoslijed primjene izvora prava :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ugovor, tarifa, transportna klauzula, poslovni običaj 2. poseban zakon 3. opći zakon <p>III MEĐUNARODNO-PРАВNA REGULACIJA PROMETNIH DJELATNOSTI</p> <p>1. Unifikacija ili izjednačavanje prometnog prava :</p> <p>je potrebna zbog toga što je danas sve izrazitiji međunarodni karakter prometa, odnosno promet se usmjerava sve više na međunarodne prometne putove. Nacionalni zakoni pojedinih država postaju smetnje efikasnom, brzom i sigurnom odvijanju međunarodnog prometa. S tim u vezi zaključuju se međunarodni ugovori, konvencije i sporazumi koje</p>	<p>izvora prava</p> <p>Što je unifikacija prometnog prava ?</p>
---	---

onda za zemlje koje ih prihvate postaju tzv. međunarodni zakoni.

- 11 -

2. Postupak unifikacije prava

Unifikacija prava se ostvaruje usvajanjem međunarodnih konvencija.

Faze unifikacije :

- a) predstavnici država sastaju se i dogovaraju na diplomatskim međunarodnim konferencijama
- b) prihvaćaju i potpisuju međunarodne konvencije
- c) konvencijske propise unose u nacionalno prometno pravo svoje države
 - kroz postupak ratifikacije
 - kroz postupak donošenja nacionalnih zakona

Postupak ratifikacije je jednak postupku donošenja zakona

Međunarodne ugovore u ime Republike Hrvatske sklapa predsjednik, odnosno Vlada RH u skladu sa zakonom, a potvrđuje ih Sabor RH

Velik doprinos izradi unificiranih propisa prometnog prava u svim granama prometa, daju različite međunarodne organizacije.

Popis najznačajnijih međunarodnih organizacija i međunarodnih konvencija u pojedinim granama prometa naveden je na kraju ovog nastavnog pisma.

3. Transportne klauzule INCOTERMS

IN – internacional, CO – commercial, TERMS – terms = ICOTERMS

prevedeno = međunarodna pravila za tumačenje trgovinskih termina

Te klauzule spadaju u autonomni izvor prava jer ih donose pravni subjekti, a ne država.

Primjenjuju se samo na međunarodne ugovore o kupoprodaji i to na dio koji regulira prava i obveze u svezi s isporukom robe

Stalne obveze prodavatelja :

- isporučuju robu u skladu s kupoprodajnim ugovorom
- vrši pakiranje robe
- obavještava kupca o stavljanju robe na raspolaganje
- pomaže kupcu u pribavljanju potrebne dokumentacije

Stalne obveze primatelja :

- preuzima robu od trenutka stavljanja na raspolaganje u ugovorenom mjestu i ugovorenom roku
- plaća kupoprodajnu cijenu

Objasni postupak unifikacije prava

Što reguliraju transportne klauzule INCOTERMS

Koje su stalne obveze prodavatelja, a koje primatelja kod transportnih klauzula ?

- snaša rizik od trenutka preuzimanja robe

Više o upotrebi INCOTERMS –a govoriti će se u predmetu Međunarodna špedicija

- 12 -

IV UGOVOR O PRIJEVOZU

1. Općenito o ugovoru

Ugovor je izjava o suglasnosti volja dvaju ili više pravnih subjekata u kojoj je cilj postizanje određenog pravnog učinka.

Pitanja na koja polaznici moraju dati odgovore :

- da li je ugovor pravni odnos ?
- da li je jednostran ili dvostran odnos ?
- da li je ugovor utuživ po zakonu ?
- kada je ugovor sklopljen ? Kada su bitni sastojci ugovora usuglašeni
- da li je ugovor obveza za obje ugovorne strane ?
- da li se ugovor može jednostrano mijenjati ili uskratiti ? (...ako...)

Pravna načela kod sklapanja ugovora .

- a) načelo autonomije
 - da postoji slobodna volja kod potpisivanja ugovora
- b) načelo ravnopravnosti ugovornih strana
 - prilikom zaključenja ali i kod ispunjenja ugovorne obveze
- c) načelo savjesnosti i poštenja
- d) načelo zabrane zlouporabe
- e) načelo jednake vrijednosti davanja

- f) načelo zabrane uzrokovanja štete
 - odgovornost za štetu
 - obveza naknade prouzročene štete
- g) načelo primjene dobrih poslovnih običaja

Tehnike sklapanja ugovora i vrste ugovora :

Općenito se ugovori mogu sklapati na temelju izdavanja ponude koja sadrži bitne elemente ugovora, a prihvatanjem te ponude dolazi do zaključenja ugovora.

- a. opći uvjeti poslovanja
 - prijevoznici nude strankama svoje opće uvjete poslovanja na prihvatanje
 - oni su valjani ako su objavljeni na odgovarajući način i ako su drugoj strani unaprijed poznati
 - druga strana može to prihvatiti, odbiti ili tražiti određene promjene
- b. adhezijski ugovori
 - ugovor sastavlja jedna strana i nud drugoj strani na prihvatanje
 - druga strana nema mogućnost odstupanja od predloženog ili izmjene
- c. tipski ugovori
 - unaprijed pripremljen nacrt ugovora

Što je ugovor ?

Navedi i objasni pravna načela kod sklapanje ugovora

Koje tehnike sklapanje ugovora poznaješ ?

<p>- ponuda za sklapanje ugovora – postoji mogućnost odstupanja od predloženog</p> <p>2. Ugovor o prijevozu - 13 -</p>	
<p>Ugovor o prijevozu je ugovor kojim se prijevoznik obvezuje prevesti nekoga ili nešto na određeno mjesto, a putnik ili pošiljatelj se obvezuje taj prijevoz platiti</p> <p>Elementi ugovora o prijevozu :</p> <p style="margin-left: 20px;">a) bitni elementi su : predmet prijevoza, cijena, polazište i odredište, predaja stvari na prijevoz</p> <p style="margin-left: 20px;">b) nebitni elementi su : vozilo, vozač, pakiranje, put i sl.</p> <p>Ugovor o prijevozu je dvostrano obavezan, imenovan, realan, neformalan.</p> <p>Subjekti ugovora o prijevozu su : pošiljatelj, prijevoznik, primatelj Obveze subjekata :</p> <p>2.1. obveze pošiljatelja prema prijevozniku :</p> <ul style="list-style-type: none"> - pakiranje stvari na propisan i uobičajeni način - izvješćivanje prijevoznika o podacima koji se odnose na pošiljku - potpis pošiljatelja na teretnom listu - raspolaganje pošiljkom tijekom prijevoza - plaćanje naknade prijevoza i prijevozne troškove - davanje uputa prijevozniku u slučaju nemogućnosti predaje pošiljke <p>2.2. obveze prijevoznika prema pošiljatelju :</p> <ul style="list-style-type: none"> - prijevoz stvari ugovorenim putem - izdavanje i potpisivanje teretnog lista kojim se potvrđuje da je primio robu na prijevoz - upozoravanje na nedostatke pakiranja robe, pa čak i odbiti primiti robu na prijevoz - izvješćivati pošiljatelja o okolnostima koje bi mogle utjecati na izvršenje prijevoza - postupanje po nalogima pošiljatelja : <ul style="list-style-type: none"> obustava prijevoza vraćanje robe predaja robe drugom primatelju promjena mjesta primanja robe - predaja robe koju je primio zbog prijevoza na određenom mjestu - izvješćivati pošiljatelja o nemogućnosti predaje pošiljke <p>2.3. obveze prijevoznika prema primatelju :</p> <ul style="list-style-type: none"> - obavijestiti bez odgode o prispjeću robe - staviti robu na raspolaganje kako je dogovoreno - predati teretni list ako je izdan 	<p>Definiraj ugovor o prijevozu</p> <p>Navedi elemente ugovora o prijevozu</p> <p>Koje su karakteristike ugovora o prijevozu ?</p> <p>Nabroji obveze pošiljatelja prema prijevozniku</p> <p>Nabroji obveze prijevoznika prema pošiljatelju</p> <p>Nabroji obveze prijevoznika</p>

<p>2.4. obveze primatelja prema prijevozniku : - 14 -</p> <ul style="list-style-type: none"> - zahtijevati predaju teretnog lista i robe po prispjeću u odredišno mjesto - zahtijevati predaju robe prije prispjeća u odredišno mjesto ako postoji ovlaštenje pošiljatelja - zahtijevati da se zapisnički utvrdi istovjetnost robe - isplatiti naknadu za prijevoz <p>3. Teretni list – predstavlja ugovor o prijevozu. Potpisuju ga prijevoznik i pošiljatelj.</p> <p>Sadržaj teretnog lista :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ime i adresa pošiljatelja , prijevoznika, primatelja - vrsta , sadržaj, količina i način pakiranja robe - iznos naknade za prijevoz, odnosno zabilježbu ako je naknada plaćena unaprijed - odredba o svoti ako je roba opterećena - mjesto, datum, broj izdavanja teretnog lista - popis isprava koje se prilažu uz teretni list <p>3.1. Teretni list u željezničkom prometu</p> <p>Piše se u pet primjeraka :</p> <p>IZVORNIK(original)- prati pošiljku, a pošiljatelj ili primatelj ga otkupljuje na blagajni odredišnog kolodvora</p> <p>TERETNA KARTA – prati pošiljku, služi za kontrolu prihoda prijevoznika</p> <p>IZVJEŠĆE O PRISPJEĆU- služi za izvještavanje primatelja o prispjeću prevezene stvari</p> <p>DUPLIKAT- dobiva ga pošiljatelj nakon što ga prijevoznik potvrdi pečatom da je primio robu na prijevoz</p> <p>KOPIJA- zadržava prijevoznik , na otpremnom kolodvoru</p> <p>3.2. Teretni list u zračnom prometu</p> <p>Piše se u tri primjeraka :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. primjerak ostaje prijevozniku 2. primjerak prati teret i dobiva ga primatelj 3. vraća se pošiljatelju nakon što ga prijevoznik potpiše, dokaz da je primio teret na prijevoz <p>3.3. Teretni list u cestovnom prometu</p> <p>3.4. Teretni list u riječnom prometu</p> <p>3.5. Teretni list u pomorskom prometu</p> <p>Polaznik mora nabaviti primjerak teretnog lista bilo koje grane prometa, te ga mora znati objasniti</p>	<p>prema primatelju</p> <p>Nabroji obveze primatelja prema prijevozniku</p> <p>Što je teretni list i koje podatke sadrži ?</p> <p>Koji su primjerci teretnog lista u željezničkom prometu ?</p>
--	---

4. Vozarina (cijena prijevoza)

Je bitan element ugovora o prijevozu, a ona predstavlja naknadu za slugu prijevoza. U pravilu je plaća naručitelj prijevoza, odnosno onaj tko posjeduje teretni list. Može biti i drugačije dogovoreno.

Vozarina se sastoji od : osnovne vozarine
dodatne vozarine

- 15 -

Što je vozarina i od čega se sastoji ?

a) osnovna vozarina obuhvaća tzv. „čiste troškove prijevoza“

ovisi o: količini i vrsti tereta
dužini i vrsti puta
vrsti i brzini prijevoza

načini određivanja osnovne vozarine :

- po jedinici tereta – obujam, masa, broj komada
- po jedinici vremena – radi se o zakupu prijevoznog sredstva
- prema vrijednosti tereta – obračunava se u postotku vrijednosti tereta
- paušalna vozarina – obračunava se kada naručitelj ne zna koju količinu tereta će dati na prijevoz u trenutku zaključivanja ugovora o prijevozu, te on rezervira određeni dio prijevoznog sredstva

Što obuhvaća osnovna vozarina ?

b) dodatna vozarina – radi se o naknadama za posebne usluge u neposrednoj s prijevozom ili naknadama kaznene naravi

to su :

- prevozni dodatak prve vrste – npr. mostarina, tunelarina i sl.
- penalni prijevozni dodatak - naplata zbog neispravnih, netočnih podataka o robi
- naknada za sporedne usluge – ukrcaj, iskrca, doleđivanje, pojenje i sl.
- troškovi koji ne ulaze u prevozninu niti u penale – smetnje u prijevozu, naknadne upute i sl.

Na koje načine se određuje osnovna vozarina ?

Što obuhvaća dodatna vozarina ?

Vozarina se utvrđuje : ugovorom;
tarifom ;
općim uvjetima poslovanja prijevoznika;
poslovnim običajima

Mogući načini plaćanja prevoznina :

- unaprijed – plaća pošiljatelj
- pouzecom – plaća primatelj, vozarina + cijena robe
- na odredištu – plaća primatelj prilikom otkupa teretno glista

Čime se utvrđuje vozarina ?

V – OSTALI UGOVORI U OTPREMNIČKOJ DJELATNOSTI

UGOVORI U POMORSKOM PROMETU

Ugovor o pomorskom plovidbenom poslu

Ugovor o zakupu broda

ugovor o prijevozu

ugovor o prijevozu

ugovor o teglenju

ugovori koji se odnose na druge

Kada se vozarina može plaćati ?

stvari morem	putnika morem	odnosno potiskivanju	pomorske poslove (polaganje kablova, traženje plina)		Nabroji ugovore u pomorskom														
<p>1. Vrste ugovora o prijevozu stvari morem : - 16 -</p> <p>-----</p> <p>1. brodarski ugovori (charter)</p> <p>2. pomorsko – prijevoznički ugovori (contact of carriage)</p> <p>Razlike između brodarskih i pomorsko – prijevozničkih ugovora</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>RAZLIKOVNI ELEMENT</th> <th>BRODARSKI UGOVOR</th> <th>POMORSKO-PRIJEVOZNIČKI UGOVOR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>brod</td> <td>bitan element</td> <td>nebitan element</td> </tr> <tr> <td>plovidba</td> <td>uglavnom slobodna</td> <td>uglavnom linijska</td> </tr> <tr> <td>formulari</td> <td>tipski ugovor</td> <td>adhezijski ugovor</td> </tr> <tr> <td>teret</td> <td>masivni,rasuti</td> <td>komadni teret</td> </tr> </tbody> </table> <p>Teretni list je dokument koji govori da je sklopljen brodarski ugovor.(o njemu smogovorili u točki IV.3. ovog nastavnog pisma)</p> <p>Zaključnica je dokument koji potvrđuje da je sklopljen pomorsko-prijevoznički ugovor. Sastavljaju je naručitelj ili krcatelj s prijevoznikom, a sadrži ime stranaka, luku iskrcaja , luku ukrcaja, vrstu i količinu tereta, te iznos vozarine.</p> <p>2. Ostali dokumenti u pomorskom prometu vezani za prijevoz</p> <p>2.1. Teretnica je prijevozna isprava koja predstavlja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - potvrdu da je prijevoznik primio teret na prijevoz - dokaz da je zaključen ugovor prijevozu tereta - vrijednosni papir pravo raspolaganja teretom <p>2.2. Potvrda o ukrcanom teretu (to je tzv.triptih dokument). Sastoji se od tri djela :</p> <ul style="list-style-type: none"> - prijava ukrcaja – to je ponuda za sklapanje ugovora, ispunjava je naručitelj i dostavlja je prijevozniku - nalog ukrcaja – pismeni nalog prijevoznika zapovjedniku broda da teret primi na prijevoz, uobičajeno je da se tada plaća vozarina - potvrda ukrcaja „časnička potvrda“ – temeljem nje krcatelj od prijevoznika traži izdavanje teretnice, potvrđuje se da je teret preuzet <p>3. Ugovor o otpremanju</p> <p>Otpremnik se obvezuje da će komitentu izvršiti jedan ili više otpremničkih poslova(poslovi organiziranja, otpreme/dopreme robe, svim prijevoznim sredstvima, na svim prijevoznim putevima), a komitent se obvezuje platiti</p>						RAZLIKOVNI ELEMENT	BRODARSKI UGOVOR	POMORSKO-PRIJEVOZNIČKI UGOVOR	brod	bitan element	nebitan element	plovidba	uglavnom slobodna	uglavnom linijska	formulari	tipski ugovor	adhezijski ugovor	teret	masivni,rasuti
RAZLIKOVNI ELEMENT	BRODARSKI UGOVOR	POMORSKO-PRIJEVOZNIČKI UGOVOR																	
brod	bitan element	nebitan element																	
plovidba	uglavnom slobodna	uglavnom linijska																	
formulari	tipski ugovor	adhezijski ugovor																	
teret	masivni,rasuti	komadni teret																	
					<p>Navedi razliku između brodarskog i pomorsko-prijevozničkog ugovora</p> <p>Što je zaključnica u pomorskom prometu ?</p> <p>Objasni teretnicu</p> <p>Što je potvrda o ukrcanom teretu?</p>														

<p>naknadu za usluge, predujam i troškove</p> <p>3.1. Bitni elementi ugovora o otpremanju su :</p> <ul style="list-style-type: none"> - predmet – otpremnički poslovi - cijena - ona se određuje ugovorom, špediterskom tarifom ili sudom <p>3.2. Značajke otpremničkog ugovora :</p> <ul style="list-style-type: none"> - naplatan, imenovan, dvostrano obvezan, neformalan i ima elemente gospodarskog prava <p>3.3. Prava otpremnika iz ugovora o otpremanju :</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravo na predujam troškova - pravo na naknadu za usluge i troškove - pravo da ga komitent pravodobno obavijesti o posebnim svojstvima robe - založno pravo - pravo retencije (zadržanja) radi osiguranja svojih potraživanja <p>3.4. Obveze otpremnika iz ugovora o otpremanju :</p> <ul style="list-style-type: none"> - postupanje s pažnjom dobrog gospodarstvenika - postupanje po nalogu komitenta - upozoravanje komitenta na nedostatke naloga - prihvaćanje i predaja robe, te upozoravanje na nedostatke - obavljanje carinskih radnji i plaćanje carine itd. <p>3.5. Odgovornost otpremnika :</p> <ul style="list-style-type: none"> - otpremnik odgovara po principu pretpostavljene krivnje - odgovara za robu od trenutka primanja naloga do izvršenja - odgovara za izbor druge osobe s kojima ima zaključene ugovore (prijevoznik, osiguratelj, skladištar ...) - odgovara za rad drugih osoba ako je izrijekom ugovorom preuzeo odgovornost - ako je uzeo drugog otpremnika odgovara i za njegov rad <p>3.6. Prava i obveze komitenta :</p> <ul style="list-style-type: none"> - daje upute otpremniku o pravcu puta, sredstvima i načinu prijevoza - isplata naknada za otpremničke usluge - isplata predujma potrebnih troškova <p>4. Ugovor o uskladištenju</p> <p>Ugovorom o uskladištenju se skladištar obvezuje da primi robu, čuva robu, poduzima potrebne ili dogovorene mjere radi očuvanja robe u određenom stanju, te da preda robu na zahtjev ostavodavca ili druge ovlaštene osobe, a ostavodavac se obvezuje platiti određenu naknadu</p> <p>4.1. Značajke ugovora o uskladištenju :</p>	<p>Definiraj ugovor o otpremanju</p> <p>- 17 -</p> <p>Koja prava ima otpremnik iz ugovora o otpremanju ?</p> <p>Koje su obveze otpremnika iz ugovora o otpremanju ?</p> <p>Za što odgovara otpremnik iz ugovora o otpremanju ?</p> <p>Koja su prava i obveze komitenta ?</p>
--	--

<p>To je naplatan, imenovan, dvostrano obvezan, neformalan ugovor i spada u skupinu gospodarskih ugovora</p>	<p>Definicija ugovora o uskladištenju</p>
<p>- 18 -</p>	
<p>4.2. Prava skladištara</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravo na naknadu za čuvanje - pravo na naknadu za čuvanje robe - založno pravo - prava se plaćaju prije vraćanja robe ili istovremeno s vraćanjem robe - visina naknade se određuje tarifom koja se javno objavljuje 	
<p>4.3. Obveze skladištara</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaključiti ugovor o uskladištenju - donijeti opće uvjete poslovanja i objaviti ih - primiti robu na čuvanje - čuvati robu, pridržavajući se uputa ostavodavca - osigurati robu , ako je to ugovoreno - omogućiti ostavodavcu povremeni pregled robe - podatke o robi i poslovanju ostavodavca čuvati kao poslovnu tajnu 	<p>Koja su prava skladištara iz ugovora o uskladištenju ?</p>
<p>4.4. Odgovornost skladištara</p> <ul style="list-style-type: none"> - skladištar odgovara po principu kauzalne odgovornosti - skladištar se oslobađa odgovornosti ako dokaže da je šteta nastala : <ul style="list-style-type: none"> * krivnjom ostavodavca * zbog više sile * zbog mana ili prirodnih svojstva robe, te neispravnom ambalažom 	<p>Koje obveze ima skladištar iz ugovora o uskladištenju ?</p>
<p>5. Ugovor o osiguranju</p>	
<p>5.1. Pojam osiguranja – osiguranje se može definirati s dva aspekta</p> <p>a) ekonomski aspekt :</p> <p>Osiguranje je naknada skupa rizika zasnovana na zakonima statistike koja uplatom premije dopušta pružanje određenih prestacija za slučaj nastupa okolnosti koja je u stanju izazvati nevolju</p> <p>b) pravni aspekt :</p> <p>Osiguranje je ugovorni odnos između dvije strane u kojem se osiguravatelj obvezuje nadoknaditi štetu ako nastupe dogovorene okolnosti , a osiguranik se obvezuje plaćati premiju osiguranja</p>	<p>Za što odgovara skladištar iz ugovora o uskladištenju ?</p>
<p>5.2. Osnovni pojmovi osiguranja</p> <p>5.2.1. Zbroj ili iznos osiguranja – je najveći iznos koji je osiguravatelj obvezan platiti osiguraniku, ako nastupi osigurani slučaj</p> <p>5.2.2. Rizik – je mogućnost nastupanja nekog štetnog događaja na imovini osiguranika koja je predmetom osiguranja</p> <p>Da bi se određeni rizik mogao osigurati potrebno je da se ispune neki uvjeti :</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizičan događaj mora biti moguć - rizičan događaj mora biti neizvjestan u smislu dali će se dogoditi i kada - rizičan događaj mora biti neovisan od volje osiguranika - događaj mora dovesti do štetnih posljedica 	<p>Što predstavlja ugovor o osiguranju ?</p> <p>Objasni</p>

<p>- osiguranje tog događaja mora biti dopušteno zakonom</p> <p style="text-align: right;">- 19 -</p> <p>Vrste rizika – rizici mogu biti svakojaki. Mi ćemo se zadržati na transportnim rizicima.</p> <p>Transportni rizici :</p> <p>1.osnovni - rizici koji su usko vezani s vršenjem transporta</p> <ol style="list-style-type: none"> a) prometna nesreća u kojoj je izloženo prijevozno sredstvo b) elementarne nepogode – oluja, poplava, zamrzavanje mora i sl. c) požar i eksplozija u prijevoznom sredstvu (ako je do požara došlo samozapalom robe onda to nije osnovni rizik) d) razbojstvo, provalna krađa <p>2. dopunski rizici – vezani su za svojstva robe i oštećenja prilikom manipulacije robom</p> <p>3. ratni i politički rizici</p> <p>5.2.3. Premija osiguranja - je novčani iznos koji osiguranik plaća osiguravatelju</p> <p>Visina premije ovisi o :</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednosti osiguranog interesa - dužini trajanja osiguranja - broju pokrivenih rizika - svojstvima osiguranih predmeta - franšizi <p>5.3. Transportna osiguranja prema predmetu osiguranja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiguranje prijevoznog sredstva (kasko i obvezno) - osiguranje robe u prijevozu (cargo) - osiguranje od odgovornosti (prijevoznik se osigurava od odgovornosti od štete uzrokovane njegovom odgovornošću) <p>5.4. Polica osiguranja</p> <p>je pismena isprava kojom se potvrđuje sklopljeni ugovor o osiguranju</p> <p>ELEMENTI POLICE OSIGURANJA :</p> <p>ME UGOVARATELJA OSIGURANJA OSIGURANI PREDMET PUTOVANJE ILI VRIJEME ZA KOJE SE PREDMET OSIGURAVA PRIJEVOZNO SREDSTVO IZNOS NA KOJI SE VRŠI OSIGURANJE RIZICI PROTIV KOJIH SE OSIGURAVA UVJETI OSIGURANJA DATUM IZDAVANJA POLICE OSIGURANJA POTPISI UGOVORNIH STRANAKA</p> <p>6.Ugovor o zakupu</p> <p>Zakupodavac daje zakupoprimcu prijevozno sredstvo na raspolaganje, uz, plaćanje zakupnine, zbog obavljanja prijevoznčkog posla</p>	<p>osnovne pojmove osiguranja</p> <p>Koji su transportni rizici ?</p> <p>Što je premija osiguranja i o čemu ovisi ?</p> <p>Koja osiguranja prema predmetu osiguranja postoje ?</p> <p>Što je polica osiguranje i koje elemente sadrži ?</p>
---	---

7. Ugovor o ukrcanju, prekrcanju – u slučaju kada otpremnik ne može izvršiti ukrcaj otpremnik može taj posao povjeriti specijaliziranim organizacijama.
Otpremnik odgovara samo za izbor organizacije

8. Ugovor o pakiranju robe -

9. Ugovor o vaganju, mjerenju ili brojanju robe

10. Ugovor o kontroli robe

- 20 -

VI – ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA U PROMETNOM PRAVU

1. Općenito o odgovornosti

Zakon o obveznim odnosima kao opći zakon postavlja pretpostavljenu krivnju kao generalni princip odgovornosti za štetu :

Tko drugom uzrokuje štetu dužan je nadoknaditi je osim ako dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.

Ovdje imamo razlučiti tri pojma :

- a) pretpostavka ili presumpcija – pravna činjenica koja se smatra dokazanom premda njeno postojanje nije utvrđivano niti dokazivano
- b) krivnja – postoji kada je štetnik uzrokovao štetu namjerno ili krajnjom nepažnjom
- c) šteta – je umanjene nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla dobit) , a i nanošenje fizičkog ili psihičkog bola (nematerijalna šteta)

2. Odgovornost prijevoznika

Prijevoznik za štetu nastalu tijekom prijevoza odgovara po ***principu objektivne, tj. kauzalne odgovornosti.***

Objektivna odgovornost zasniva se na principu prouzrokovanja, znači odgovornost bez krivnje. Ovaj oblik odgovornosti za štetu povoljniji je za oštećenu osobu jer će lakše doći do namirenja štete., budući da se ne traži krivnja.

Prijevoznik ne odgovara za štetu ako dokaže da je šteta nastala uslijed :

- više sile
- svojstva pošiljke
- radnje ili propusta ovlaštene osobe (pošiljatelj ili primatelj)

Ograničena odgovornost – znači da štetnik ne mora nadoknaditi stvarni iznos štete, već iznos koji je unaprijed zakonom utvrđen

3. Vrste odgovornosti prijevoznika

3.1. Glavna odgovornost : - potpuni ili djelomični gubitak robe

- oštećenje robe
- prekoračenje dostavnog rika

3.2. Sporedna odgovornost – prijevoznika se očituje u slijedećim slučajevima :

- nepostavljanje vozila na određeno mjesto u točno vrijeme
- neobavješćavanje korisnika prijevoza da je vozilo postavljeno na mjesto ukrcaja
- nepridržavanje ugovorenog puta prijevoza
- neobavješćavanje korisnika prijevoza o smetnjama u prometu

Koji princip odgovornosti definira Zakon o obveznim odnosima ?

Što je šteta ?

Po kojem principu odgovara prijevoznik ?

Kada prijevoznik ne odgovara ?

Koje su glavne

<p>- neizvršavanje naknadnih uputa korisnika prijevoza - gubitak ili neispravna upotreba isprava koja prate prijevoz</p> <p>4. Pojmovi vezani za štetu</p> <p>4.1. Gubitak – znači nemogućnost prijevoznika da preda primatelju robu koju je preuzeo na prijevoz (roba je ukradena, uništena) – postoji mogućnost da je prijevoznik greškom robu predao drugom primatelju</p> <p>4.2. Djelomični gubitak – kada prijevoznik ne može robu predati u cijelosti tj. nedostaju određeni dijelovi, komadi Kalo – normalni, predvidivi gubitak robe koji proizlazi iz prirodnih svojstva robe</p> <p>4.3. Oštećenje – umanjenje vrijednosti robe zbog pogoršanja njene kvalitete. Može biti : - vidljivo oštećenje – ono koje se primjenom dužne pažnje može lako uočiti - nevidljivo oštećenje – ono je skriveno, i za otkrivanje oštećenja potreban je stručni pregled instrumentima i sl.</p> <p>4.4. Manjak – sličan je pojmu djelomičnom oštećenju, veže se za generične robe (500 kg pšenice, 350 l ulja)</p> <p>npr. od 50 hladnjaka nedostaju 2 – to je djelomični gubitak npr. iz stola nedostaje jedna ladica – to je oštećenje stola</p> <p>5. Popravljanje štete</p> <p>je uklanjanje , nadoknađivanje ili ublažavanje štetnih posljedica koje su nastupile zbog neke štetne radnje</p> <p>- načini popravljjanja štete :</p> <p>5.1. satisfakcija (zadovoljenje) 5.2. restitucija – predaja iste onakve stvari kakvu je štetnik oštetio ili uništio - ili popravak oštećene robe 5.3. naknada – to je ekvivalent štete izražen u novcu</p> <p>6. Posebni slučajevi kada se željeznica oslobađa odgovornosti :</p> <ul style="list-style-type: none"> - kada se prijevoz obavlja u otvorenim kolima na temelju postojećih propisa ili sporazuma postignutog s pošiljateljem i navedenog u teretnom listu - kada stvar nije upakirana ili nije dovoljno upakirana te je zbog tih nedostataka po svojoj naravi izložena gubitku ili oštećenju - kada ukrcaj / iskrcaj obavlja pošiljatelj ili primatelj - posebna opasnost kojoj su izložene žive životinje prigodom prijevoza... <p>7. Posebni slučajevi kada se prijevoznik u pomorskom prometu oslobađa odgovornosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - skrivena mana broda pod pretpostavkom da je brodar prije početka putovanja primijenio dužnu pažnju da brod osposbi - sanitarna ograničenja ili druge mjere ili radnje državnih organa - štrajk ili obustava rada koja sprečava rad - spašavanje ili pokušaj spašavanja ljudi i imovine na moru - skretanje broda s određenog putnog pravca zbog spašavanja 	<p>odgovornosti prijevoznika ?</p> <p>U kojim slučajevima ima tzv. sporednu odgovornost ?</p> <p>- 21 -</p> <p>Objasni pojmove vezane za štetu</p> <p>Što se smatra popravljanjem štete i na koje načine se šteta može popraviti?</p> <p>U kojim se slučajevima željeznica oslobađa odgovornosti ?</p>
--	--

<p>VII POPIS NAJZNAČAJNIJIH MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA</p> <p>1. Za pomorski promet :</p> <ul style="list-style-type: none"> - IMO – MEĐUNARODNA POMORSKA ORGANIZACIJA - BIMCO – BALTIČKA POMORSKA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA - IHO – MEĐUNARODNA HIDROGRAFSKA ORGANIZACIJA - WMO – SVJETSKA METEOROLOŠKA ORGANIZACIJA <p>2. Za željeznički promet :</p> <ul style="list-style-type: none"> - UIC – MEĐUNARODNA ŽELJEZNIČKA UNIJA (PARIZ) - MEĐUNARODNI SAVEZ ZA TERETNE VAGONE, PUTNIČKA I SLUŽBENA KOLA - MEĐUNARODNO UDRUŽENJE ZA PRIJEVOZ HLADNJAČAMA (INTERFRIGO VAGONI) <p>3. Za zračni promet :</p> <ul style="list-style-type: none"> - IATA – NEVLADINO UDRUŽENJE SVJETSKIH ZRAKOPLOVNIH KOMPANIJA - ICAO – MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA CIVILNI PROMET - ECAC – EUROPSKA KONFERENCIJA ZA CIVILNI PROMET - EUROCONTROL – EUROPSKA ORGANIZACIJE ZA SIGURNOST ZRAČNE PLOVIDBE <p>4. Za promet na unutrašnjim putovima :</p> <ul style="list-style-type: none"> - DUNAVSKA KOMISIJA - SREDIŠNJA KOMISIJA ZA PLOVIDBU RAJNOM - IBU – UNIJA ZA UNUTRAŠNJU PLOVIDBU – BRUXELLES (FRANCUSKA, NJEMAČKA, ŠVICARSKA) <p>5. Za cestovni promet :</p> <ul style="list-style-type: none"> - IRU – MEĐUNARODNA UNIJA ZA CESTOVNI PROMET (ŽENEVA) - EUROPSKO UDRUŽENJE ZA CESTOVNI PRIJEVOZ HLADNOG TERETA <p>VIII POPIS NAJZNAČAJNIJIH MEĐUNARODNIH KONVENCIJA</p> <p>1. Pomorski promet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Briselska konvencija za izjednačavanje pomorskog prava (1924 god.) - Atenska konvencija o prijevozu putnika i prtljage morem (1974) - Konvencija UN o prijevozu robe morem tzv. HAMBURŠKA PRAVILA - Konvencija o međunarodnom multimodalnom prijevozu robe (1980) <p>2. Željeznički promet</p>	<p>U kojim se slučajevima brodar oslobađa odgovornosti ?</p> <p style="text-align: center;">- 22 -</p>
---	--

- Konvencija o međunarodnim prijevozima željeznicom (COTIF) Bern
- Protokol o izmjeni te Konvencije – Vilnius
- Zakon o potvrđivanju Protokola o izmjeni Konvencije s dodacima A i B
 - o dodatak A – sadrži Jedinствена pravila o međunarodnom prijevozu putnika i prtljage (CIV)
 - o dodatak B – Jedinствена pravila o međunarodnom prijevozu robe (CIM)
- Prilozi :
 - Prilog I – opasne tvari (RID)
 - Prilog II – prijevoz kola korisnika prijevoza (RIP)
 - Prilog III – prijevoz kontejnera (RiCo)
 - Prilog IV – prijevoz ekspresnih pošiljaka (RIEx)

3. Unutrašnja plovidba

- 23 -

- međunarodna konvencija o režimu plovidbe Dunavom
- bratslavski sporazum – ima 9 različitih sporazuma :
 - * o jedinstvenim tarifama
 - * o općim uvjetima prijevoza
 - * o uzajamnom obavljanju popravaka vozila
 - * o pružanju pomoći u slučaju havarija itd.
- Budimpeštanska konvencija o prijevozu robe unutarnjim plovnim putovima (CMNI)
- Europski ugovor o glavnim plovnim putovima od međunarodnog značenja (AGN)

4. Zračni promet

- Čikaška konvencija 1944. godine – o civilnom Zrakoplovstvu
- Varšavska konvencija 1929. godine – o izjednačavanju nekih pravila u zračnom prometu
- Haški protokol 1951. godine
- Montrealski protokoli (4) 1975. godine

5. Cestovni promet

- ADR
- TIR
- AETR
- ATP
- CMR

IX PITANJA ZA PROVJERU ZNANJA

1. Kako se definira otpremnik?
2. Nabroji i objasni funkcije otpremnika
3. Navedite osnovne poslove otpremnika
4. Navedite specijalne poslove otpremnika
5. Definicija prava
6. Nabroji najvažnije karakteristike prava
7. Razlika između pravnih sustava
8. Navedi pravne podsustave
9. Definicija prometnog prava

10. Navedi pravne subjekta u prometnom pravu
11. Na kog i što se pravne norme u prometnom pravu odnose
12. Na što se odnose upravno-pravna pravila
13. Na što se odnose imovinsko-pravna pravila
14. Definicija otpremničkog prava
15. Objasni razliku pojedinih statusa otpremnika u hrvatskom pravnom sustavu
16. Tko su pravni subjekti ?
17. Objasni pravnu i djelatnu sposobnost
18. Što je pravni odnos ?
19. Što je pravni posao ?
20. Koje pretpostavke moraju biti zadovoljene da bi pravni posao bio valjan ?
21. Koje vrste pravnih poslova postoje ?
22. Definiraj i objasni oblike izvora prava
23. Što je unifikacija prometnog prava ?
24. Objasni postupak unifikacije prava
25. Što reguliraju transportne klauzule INCOTERMS ?
26. Koje su stalne obveze prodavatelja, a koje primatelja kod transportnih klauzula?
27. Što je ugovor ?
28. Navedi i objasni pravna načela kod sklapanje ugovora
29. Koje tehnike sklapanje ugovora poznaješ ?
30. Definiraj ugovor o prijevozu
31. Navedi elemente ugovora o prijevozu
32. Koje su karakteristike ugovora o prijevozu ?
33. Nabroji obveze pošiljatelja prema prijevozniku
34. Nabroji obveze prijevoznika prema pošiljatelju
35. Nabroji obveze prijevoznika prema primatelju
36. Nabroji obveze primatelja prema prijevozniku
37. Što je teretni list i koje podatke sadrži ?
38. Koji su primjerci teretnog lista u željezničkom prometu ?
39. Što je vozarina i od čega se sastoji ?
40. Što obuhvaća osnovna vozarina?
41. Čime se utvrđuje vozarina ?
42. Kada se vozarina može plaćati ?
43. Nabroji ugovore u pomorskom prometu
44. Navedi razliku između brodarskog i pomorsko-prijevozničkog ugovora
45. Što je zaključnica u pomorskom prometu ?
46. Objasni teretnicu
47. Što je potvrda o ukrčanom teretu?
48. Definiraj ugovor o otpremanju
49. Koja prava ima otpremnik iz ugovora o otpremanju ?
50. Koje su obveze otpremnika iz ugovora o otpremanju ?
51. Za što odgovara otpremnik iz ugovora o otpremanju ?
52. Koja su prava i obveze komitenta ?
53. Definicija ugovora o uskladištenju
54. Koja su prava skladištara iz ugovora o uskladištenju ?
55. Koje obveze ima skladištar iz ugovora o uskladištenju ?
56. Za što odgovara skladištar iz ugovora o uskladištenju ?
57. Što predstavlja ugovor o osiguranju ?
58. Objasni osnovne pojmove osiguranja
59. Koji su transportni rizici ?
60. Što je premija osiguranja i o čemu ovisi ?
61. Koja osiguranja prema predmetu osiguranja postoje ?
62. Što je policica osiguranje i koje elemente sadrži ?
63. Koji princip odgovornosti definira Zakon o obveznim odnosima ?

64. Što je šteta ?
65. Po kojem principu odgovara prijevoznik ?
66. Kada prijevoznik ne odgovara ?
67. Koje su glavne odgovornosti prijevoznika ?
68. U kojim slučajevima ima tzv. sporednu odgovornost ?
69. Objasni pojmove vezane za štetu
70. Što se smatra popravljanjem štete i na koje načine se šteta može popraviti?
71. U kojim se slučajevima željeznica oslobađa odgovornosti ?
72. U kojim se slučajevima brodar oslobađa odgovornosti ?

LITERATURA :

- Aržek Zvonimir : Transport i osiguranje – Ekonomski fakultet
- Puljanić Ksenija : Prometno pravo – Željeznička tehnička škola
- Romštajn Ivan : Hrvatsko prometno pravo i osiguranje – Sveučilište u Osijeku
- Zelenika Ratko : Temelji logističke špedicije – Sveučilište u Rijeci